SUOMEN HUOLINTA- JA LOGISTIIKKALIITTO RY

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

LAUSUNTO

1.4.2021

Dnro VNS 72020 vp

Asiantuntijalausunto koskien Valtioneuvoston selontekoa EU-politiikasta

Suomen Huolinta- ja Logistiikkaliitto ry (jäljempänä ”SHLL”) kiittää liikenne- ja viestintävaliokuntaa lausuntopyynnöstä.

Suomen Huolinta- ja Logistiikkaliitto ry edustaa Suomen huolinta- ja logistiikka-alan yrityksiä, jotka yhdessä vastaavat valtaosasta Suomen ulkomaankaupan tuotteiden vienti- ja tuontikuljetuksista sekä niihin liittyvistä tullauksista ja lisäpalveluista kaikissa liikennemuodoissa. Huolinta- ja logistiikkatoiminta on tavaran, tiedon, rahan sekä kuljetusvälineiden ja -yksiköiden oikea-aikaista, kustannustehokasta ja sääntelynmukaista hallintaa ulkomaankaupassa. Jäsenyrityksemme operoivat Suomen ulkomaankaupassa ostajan, myyjän, kuljetus- ja varastointiyritysten sekä viranomaisten välillä.

SHLL:n lausunnossa keskitytään kommentoimaan selontekoa kestävän tavaralogiikan näkökulmasta.

Yleistä

Suomi on maailmankaupalle avoin talous, jonka hyvinvointi perustuu suurelta osin toimivaan ulkomaankauppaan. SHLL:lle on tärkeää Suomen EU-jäsenyys ja se, että jäsenyys mahdollistaa ihmisten, tavaroiden, pääomien ja palveluiden vapaan liikkuvuuden ja pääsyn yli 450 miljoonan kuluttajan sisämarkkinoille. Suomen bruttokansantuote on kasvanut EU-jäsenyyden ansiosta, kuin myös Suomen ulkomaankauppa, jonka kuljetusten organisoimisessa ja toteuttamisessa huolinta-alalla on merkittävä rooli. Suomen huolinta- ja logistiikka-ala kehitys seuraa varsin tarkkaan maamme ulkomaankaupan kehitystä.

SHLL katsoo, että valtioneuvoston selonteko EU-politiikasta antaa hyvän, kattavan ja tiiviin yleiskuvan hallituksen EU-linjauksista.

Ilmastoneutraali EU vuoteen 2050 ja liikenne

SHLL tukee Suomen hallituksen asettamaa kansallista tavoitetta hiilineutraalista Suomesta vuoteen 2035 mennessä sekä fossiilittomasta liikenteestä vuoteen 2045 mennessä. SHLL:n keskeisenä tavoitteena on, että Suomen huolinta- ja logistiikka-alan alan tarjoamat logistiikkapalvelut toteutetaan hiilineutraalisti viimeistään vuonna 2045. SHLL:lle tärkeää liikenteen ja logistiikan hiilidioksidipäästöjen vähentämistyössä on se, että ratkaisut tehdään Suomen logistinen kilpailukyky turvaten.

Ilmastonmuutos on globaali ongelma, jonka ratkaisemiseen tarvitaan globaaleja ratkaisuja. SHLL katsoo Suomen elinkeinoelämän logistisen kilpailukyvyn turvaamisen kannalta sekä ilmastonmuutoksen pysäyttämisen osalta on oleellista, että Suomi

osana EU:ta edistää kunnianhimoisten ilmastovelvoitteiden käyttöönottoa EU:ssa sekä EU:n kautta sekä itsenäisesti kansainvälisesti aktiivisen ilmastodiplomatian kautta.

SHLL yhtyy hallituksen EU selonteossa esitettyyn näkemykseen, että ilmastonmuutosta torjuvassa lainsäädäntötyössä on pyrittävä kustannustehokkuuteen, ennakoitavuuteen ja pitkäjänteisyyteen sekä suotuisan investointiympäristön luomiseen kestävällä tavalla. Lainsäädännön tulisi olla teknologianeutraali, eli teknologian kehitystä ja innovaatioita kannustavaa ja mahdollistavaa, ei vain jo olemassa oleviin ratkaisuihin tukeutuvaa. EU:n ilmasto-, ympäristö- ja kestävän kehityksen tavoitteiden tulee toteutua unionin toiminnassa läpileikkaavasti.

SHLL myös yhtyy selonteossa esitettyyn näkemykseen, että kaikilla yhteiskunnan ja talouden osa-alueilla on merkitystä ilmastoneutraalissa siirtymässä, eikä politiikassa tulisi toimia tasapuolista ja menestyksekästä vihreää siirtymää vastaan. Päästövähennyksiä haettava siis kaikilta toimialoita (ml. maatalous), mutta vähennyksissä kiinnitettävä tarkasti huomiota päästövähennysten kustannustehokkuuteen eri toimialoilla. Selonteossa tehokkaaksi ja tärkeimmäksi välineeksi ratkaisujen edistämiseksi todetaan päästökauppajärjestelmä, mikä on myös käytännössä osoittautunut toimivaksi välineeksi päästöjen vähentämisessä, mutta mitä käytettäessä tulee kiinnittää huomiota sen vaikutuksiin globaalissa kilpailussa mukana oleville toimialoille.

Tieliikenteen päästövähennykset

Selonteon mukaan Suomi ei tässä vaiheessa pidä kannatettavana tieliikenteen sisällyttämistä yleiseen päästökauppaan, koska se ei todennäköisesti johtaisi tieliikenteessä tarvittaviin päästövähennyksiin ja saattaisi haitata lyhyellä aikavälillä päästökaupan toimintaa. Mikäli tieliikenteen päästökauppa otettaisiin käyttöön, se tulisi luoda omaksi erilliseksi järjestelmäksi ja kohdentaa polttoaineenjalostajille tai jakelijoille. Vaihtoehtoisesti Suomi voi tukea tieliikenteen ja rakennusten erillislämmityksen kattavan erillisen päästökaupan selvittämistä.

SHLL voi yhtyä hallituksen selonteossa esitettyihin näkemyksiin tieliikenteen päästökaupasta EU:ssa. Selonteossa esitettyjä EU:n kattavan tieliikenteen päästökaupan vaihtoehtoja tulee selvittää, vertailla keskenään vaikutusarviointeihin perustuen sekä käydä niistä aktiivista dialogia elinkeinoelämän toimijoiden kanssa. Tieliikenteen päästövähennyksiin on keskeistä löytää yhteinen EU-tason ratkaisu, sillä kansalliset ratkaisut eivät ole SHLL:n näkemyksen mukaan se oikea tie.

Meriliikenteen päästövähennykset

Selonteon mukaan Suomi pitää tärkeänä, että EU vaikuttaa tehokkaasti siihen, että Kansainvälinen merenkulkujärjestö (International Maritime Organization, IMO) sopisi mahdollisimman pian unionin alustavan kasvihuonekaasupäästöstrategian tavoitteiden kanssa linjassa olevien ja mahdollisimman kunnianhimoisten päästövähennyskeinojen käyttöönotosta. Suomi vaikuttaa merenkulun päästökaupan valmisteluun siten, että komission ehdotus vähentäisi tehokkaasti päästöjä sekä sisältäisi elementtejä, joilla pidetään huoli kilpailukyvystä ja huomioidaan talvimerenkulun erityisolosuhteet.

SHLL voi yhtyä hallituksen selonteossa esitettyihin näkemyksiin meriliikenteen päästövähennyksistä, jossa on huomioitu Suomen logistisen kilpailukyvyn turvaaminen sekä Suomen talvimerenkulun erityisolosuhteet.

Lentoliikenteen päästöjen vähentäminen

Selonteon mukaan Suomi kannattaa komission suunnitelmia lentoliikenteen uusiutuvien polttoaineiden tuotannon ja käytön lisäämiseksi. Suomi pitää tärkeänä, että lentoliikenteen uusiutuvien polttoaineiden EU-tasoisen jakeluvelvoitteen käyttöönottoa selvitetään. SHLL voi yhtyä hallituksen selonteossa esittämään kantaan, mutta katsoo, että hallituksen EU-tavoitteiden ja kansallisten tavoitteiden välillä on Suomen logistisen kilpailukyvyn kannalta epäkohta.

Valtioneuvoston periaatepäätöksessä lentoliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä ehdotetaan, että Suomessa otetaan hallitusohjelmaan perustuen käyttöön uusiutuvien lentopolttoaineiden jakeluvelvoite tai siihen rinnastuva kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisvelvoite. Velvoitteen tulee toteuttaa hallitusohjelmassa linjattua kunnianhimon tasoa, huomioiden samalla, ettei toimialan kansallisia toimintaedellytyksiä vaaranneta eikä merkittävästi lisätä hiilivuotoa. Tavoitteeksi on asetettu kunnianhimoisesti 30 prosentin osuus uusiutuvia vuonna 2030.

SHLL ei kannata hallitusohjelmassa ja valtioneuvoston periaatepäätöksessä ehdotettua toimenpidettä, jossa korostuneesti globaalin kilpailun kohteena olevalla lentoliikenteen toimialalla otettaisiin käyttöön puhtaasti kansallinen uusiutuvien lentopolttoaineiden jakeluvelvoite. Uusiutuvien lentopolttoaineiden hinta on tällä hetkellä jopa kolminkertainen fossiiliseen kerosiiniin verrattuna ja hintojen arvioidaan säilyvän pitkään 2–3 kertaisina fossiiliseen polttoaineeseen verrattuna. Kansallisesta jakeluvelvoitteesta syntyvä kustannusrasite on omiaan hidastamaan lentoliikennetoimialan koronapandemiasta toipumista ja heikentää Suomea palvelevien henkilö- ja rahtilentoyhteyksien kilpailukykyä ja kehittymistä muita maita enemmän.

SHLL katsoo, että lentoliikenteen kansallisen jakeluvelvoitteen käyttöönoton sijasta Suomen olisi tärkeää edistää vahvemmin kunnianhimoisten kansainvälisten velvoitteiden käyttöönottoa EU:ssa ja kansainvälisessä siviili-ilmailujärjestö ICAO:ssa. Lentoliikenteen päästövähennyksiä on tärkeä saada aikaan EU:n ja ICAO:n toimenpiteillä, joilla tasapuoliset toimintaedellytykset pystytään turvamaan globaalin kilpailun kohteena olevassa lentoliikenteessä.

Muut toimet liikenteen päästöjen vähentämiseksi

Selonteon mukaan liikenteen päästöjen vähentämiseksi EU:ssa on edistettävä erityisesti sähköistymistä sekä kestävien vaihtoehtoisten liikennepolttoaineiden tuotantoa ja kehitettävä jakeluinfrastruktuuria sekä vaihtoehtoisten polttoaineiden ja käyttövoimien hyödyntämistä kaikissa liikennemuodoissa. On tärkeää, että EU-tasolla uusiutuvia polttoaineita ohjataan erityisesti lento- ja meriliikenteen sekä raskaan liikenteen käyttöön. Lisäksi on parannettava vähäpäästöisten ja päästöttömien ajoneuvojen saatavuutta.

SHLL voi yhtyä edellä mainittuihin linjauksiin. Tärkeää on, että uusiutuvien polttoaineiden rooli liiketeenpäästövähennystoimissa kirkastetaan EU-tasolla ja yhteismarkkinoille luodaan selkeät markkinanäkymät näiden polttoaineiden tuottajille.

Helsingissä 1.4.2021

Kunnioittaen
SUOMEN HUOLINTA- JA LOGISTIIKKALIITTO RY

Petri Laitinen
Toimitusjohtaja